

Marek M. Górski

Dyskusja – refleksje nad nową ustawą z perspektywy biblioteki akademickiej

Dyskusja – refleksje nad nową ustawą z perspektywy biblioteki akademickiej

Refleksja pierwsza

Biblioteka akademicka „wróciła” do ustawy

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Art. 49. 1. Uczelnia zapewnia warunki, w tym infrastrukturę, niezbędne do realizacji zadań, o których mowa w art. 11.

2. W uczelni działa system biblioteczno-informacyjny, którego podstawę stanowi biblioteka. Uczelnia może przetwarzać określone w jej statucie dane osobowe osób korzystających z tego systemu.

Art. 11. 1. Podstawowymi zadaniami uczelni są:

- 1) prowadzenie kształcenia na studiach;
- 2) prowadzenie kształcenia na studiach podyplomowych lub innych form kształcenia;
- 3) prowadzenie działalności naukowej, świadczenie usług badawczych oraz transfer wiedzy i technologii do gospodarki;
- 4) prowadzenie kształcenia doktorantów;
- 5) kształcenie i promowanie kadr uczelni;
- 6) stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w:
 - a) procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia,
 - b) kształceniu,
 - c) prowadzeniu działalności naukowej;
- 7) wychowywanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, tradycję narodową, umacnianie zasad demokracji i poszanowanie praw człowieka;
- 8) stwarzanie warunków do rozwoju kultury fizycznej studentów;
- 9) upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki i kultury, w tym przez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, informacyjnych i archiwalnych;
- 10) działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych.

Dyskusja – refleksje nad nową ustawą z perspektywy biblioteki akademickiej

Refleksja druga

Biblioteka akademicka = biblioteka naukowa

Bibliotekarz dyplomowany ≠? nauczyciel akademicki

Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach

Rozdział 3 Organizacja bibliotek

Art. 8.

1. Biblioteki są organizowane i prowadzone przez podmioty zwane dalej „organizatorami”.
2. Organizatorami bibliotek są:
 - 1) ministrowie i kierownicy urzędów centralnych;
 - 2) jednostki samorządu terytorialnego.
3. Organizatorami bibliotek mogą być także:
 - 1) osoby fizyczne;
 - 2) osoby prawne;
 - 3) jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

Art. 9.

1. Organizator zapewnia warunki działalności i rozwoju biblioteki, odpowiadające jej zadaniom.
2. Organizator ma obowiązek zapewnić w szczególności:
 - 1) lokal;
 - 2) środki na:
 - a) wyposażenie,
 - b) prowadzenie działalności bibliotecznej, zwłaszcza zakup materiałów bibliotecznych,
 - c) doskonalenie zawodowe pracowników.

Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach

Rozdział 6 Biblioteki naukowe

Art. 21.

1. Biblioteki naukowe:

1) służą potrzebom nauki i kształcenia, zapewniając dostęp do materiałów bibliotecznych i zasobów informacyjnych niezbędnych do prowadzenia prac naukowo-badawczych oraz zawierających wyniki badań naukowych;

2) prowadzą działalność naukowo-badawczą w zakresie bibliotekoznawstwa i dziedzin pokrewnych, a także w zakresie obsługiwanych przez nie dziedzin nauki.

2. Do bibliotek naukowych należą:

1) Biblioteka Narodowa;

2) biblioteki, których organizatorami są szkoły wyższe;

3) biblioteki, których organizatorem jest Polska Akademia Nauk;

4) biblioteki, których organizatorami są jednostki badawczo-rozwojowe;

5) inne biblioteki.

3. Wykaz bibliotek naukowych prowadzi Biblioteka Narodowa

Art. 125. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. z 2018 r. poz. 947) wprowadza się następujące zmiany:

.....

.....

14) art. 27 i art. 28 otrzymują brzmienie:

Art. 27.

1. **W konkursie na realizację projektu badawczego mogą brać udział:**

1) podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;

2) grupy podmiotów, w skład których wchodzi co najmniej dwa podmioty, o których mowa w pkt 1, albo co najmniej jeden z tych podmiotów oraz co najmniej jeden przedsiębiorca;

3) centra naukowo-przemysłowe w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2018 r. poz. 736);

4) centra Polskiej Akademii Nauk w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk;

5) biblioteki naukowe;

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Rozdział 5 Pracownicy uczelni

Art. 112. Pracownikami uczelni są nauczyciele akademicki oraz pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi.

Art. 113. Nauczycielem akademickim może być osoba, która:

- 1) posiada kwalifikacje określone w ustawie i statucie;
- 2) nie została ukarana karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 276 ust. 1 pkt 7 i 8;
- 3) spełnia wymagania, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1–3.

Art. 114. Nauczycieli akademickich zatrudnia się w grupach pracowników:

- 1) dydaktycznych;
- 2) badawczych;
- 3) badawczo-dydaktycznych

Art. 115. 1. Do podstawowych obowiązków nauczyciela akademickiego będącego pracownikiem:

- 1) dydaktycznym – należy kształcenie i wychowywanie studentów lub uczestniczenie w kształceniu doktorantów;
- 2) badawczym – należy prowadzenie działalności naukowej lub uczestniczenie w kształceniu doktorantów;
- 3) badawczo-dydaktycznym – należy prowadzenie działalności naukowej, kształcenie i wychowywanie studentów lub uczestniczenie w kształceniu doktorantów.

2. Nauczyciel akademicki jest obowiązany do uczestniczenia w pracach organizacyjnych na rzecz uczelni oraz stałego podnoszenia kompetencji zawodowych.

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

- **Art. 116.** 1. Nauczyciela akademickiego zatrudnia się na stanowisku:
 - 1) profesora;
 - 2) profesora uczelni;
 - 3) adiunkta;
 - 4) asystenta.
- 2. Na stanowisku:
 - 1) profesora – może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł profesora;
 - 2) profesora uczelni – może być zatrudniona osoba posiadająca co najmniej stopień doktora oraz znaczące osiągnięcia:
 - a) dydaktyczne lub zawodowe – w przypadku pracowników dydaktycznych,
 - b) naukowe lub artystyczne – w przypadku pracowników badawczych,
 - c) naukowe, artystyczne lub dydaktyczne – w przypadku pracowników badawczo-dydaktycznych;
 - 3) adiunkta – może być zatrudniona osoba posiadająca co najmniej stopień doktora;
 - 4) asystenta – może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny.
- 3. Osobę posiadającą tytuł profesora zatrudnia się na stanowisku profesora.

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

- **Art. 116.**
-
- 4. Statut uczelni może określać:
 - 1) również inne stanowiska dla nauczycieli akademickich niż określone w ust. 1 oraz wymagania kwalifikacyjne niezbędne do ich zajmowania;
 -
- 5. Szczegółowy zakres obowiązków nauczyciela akademickiego ustala rektor.
-
- **Art. 147. 1.** W sprawach dotyczących stosunku pracy pracowników uczelni, nieuregulowanych w ustawie, stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Art. 247.

1. Nauczyciele akademicki będący w dniu wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1:
 - 1) pracownikami naukowo-dydaktycznymi, dydaktycznymi albo naukowymi są od dnia wejścia w życie tej ustawy nauczycielami akademickimi zatrudnionymi odpowiednio w grupach pracowników badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych albo badawczych, o których mowa w art. 114 tej ustawy;
 - 2) dyplomowanymi bibliotekarzami oraz dyplomowanymi pracownikami dokumentacji i informacji naukowej są od dnia wejścia w życie tej ustawy nauczycielami akademickimi, jednak nie dłużej niż do dnia 30 września 2020 r.

2. W uczelniach, w których w dniu wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, dyplomowani bibliotekarze oraz dyplomowani pracownicy dokumentacji i informacji naukowej są zatrudnieni na stanowiskach, o których mowa w art. 113 ustawy uchylanej w art. 169 pkt 3, **statuty uczelni, o których mowa w art. 227 ust. 1, określają te stanowiska oraz wymagania kwalifikacyjne niezbędne do ich zajmowania.**

Art. 254. W okresie od dnia wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, do dnia wejścia w życie statutu, o którym mowa w art. 227 ust. 1, do wymiaru czasu pracy pracowników, o których mowa w art. 113 ustawy uchylanej w art. 169 pkt 3, a także pracowników bibliotecznych oraz pracowników dokumentacji i informacji naukowej, zatrudnionych na stanowiskach kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty, stosuje się przepis art. 130 ust. 7 tej ustawy.

Dyskusja – refleksje nad nową ustawą z perspektywy biblioteki akademickiej

Refleksja trzecia

Ewaluacja jakości działalności naukowej – szansą dla biblioteki akademickiej?

Czy będziemy potrafili tę szansę wykorzystać?

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Rozdział 3

Ewaluacja jakości działalności naukowej

Art. 265. 1. Ewaluacji podlega jakość działalności naukowej prowadzonej przez:

- 1) uczelnię akademicką, instytut PAN oraz instytut międzynarodowy;
- 2) uczelnię zawodową, instytut badawczy oraz podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 8, posiadający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Ewaluacja obejmuje osiągnięcia wszystkich pracowników prowadzących działalność naukową w podmiotach, o których mowa w ust. 1.

.....

9. Osiągnięcie, o którym mowa w ust. 6, może stanowić w szczególności:

- 1) monografia naukowa wydana przez wydawnictwo publikujące recenzowane monografie naukowe;
- 2) artykuł naukowy opublikowany w:
 - a) czasopiśmie naukowym publikującym recenzowane artykuły lub recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowej, ujętych w międzynarodowych bazach czasopism naukowych o największym zasięgu,
 - b) czasopiśmie naukowym będącym przedmiotem projektów finansowanych w ramach programu „Wsparcie dla czasopism naukowych”, o którym mowa w art. 401.

10. Wydawnictwom, czasopismom i materiałom z konferencji, o których mowa w ust. 9, przypisuje się punkty będące miarą ich renomy. Czasopismom i materiałom z konferencji przypisuje się dyscypliny naukowe.

11. Monografie naukowe i artykuły naukowe uwzględnia się w ewaluacji, jeżeli informacje o nich są umieszczone w bazie danych dostępnej za pośrednictwem elektronicznego identyfikatora naukowca zgodnego z międzynarodowymi standardami określonego na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 353 pkt 1. Informacje wprowadzają do bazy danych osoby prowadzące działalność naukową.

Dyskusja – refleksje nad nową ustawą z perspektywy biblioteki akademickiej

Refleksja czwarta

Otwarty dostęp do wiedzy, stymulowanie instytucjonalnej polityki otwartości – szansą dla biblioteki akademickiej?

Refleksja piąta

Brak rozporządzeń regulujących kwestie szczegółowe

Wiele pytań i wątpliwości – czy odpowiedzi na nie znajdziemy w statutach uczelni?

Czy ustawą można zmienić stare (złe) nawyki i przyzwyczajenia?

Dziękuję za uwagę